

SITATELJI! Prosim, pošljite številke poleg naslova z Vašo naročnino poteča. V splošnega povišanja cen, je list Vaše sodelovanje. Imeti naročnine vnaprej

GLAS NARODA

Líst slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 26th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 111 — Štev. 111 — VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 7, 1944 — SREDA, 7. JUNIJA, 1944

NAŠA DOLŽNOST na domači fronti je, da storimo del tega, kar delajo naši vojaki na fronti. V ta namen moramo kupiti kar največ bondov. Zavezniški vpad na nemško trdnjavo se je pričel in vsakdo izmed nas, ki želi, da naše orožje zmaga, mora k tej zmagi pripomoči.

ATLANTSKI ZID PREBIT

Vojni poročevalec Drew Middleton je iz zavezniškega glavnega stana poslal naslednje poročilo:

“Nemški atlantski zid je bil prebit!” — Na tisoče ameriških, kanadskih in angleških vojakov je pod zaščito največjega zračnega in mornariškega bombardiranja vdrlo skozi nepredorni zid evropske trdnjave v prvi fazi vpada in osvoboditve evropske celine. — — — Drugo dnevno poročilo najvišjega zavezniškega poveljstva, ki je bilo izdano malo pred polnočjo, naznanja, da so se vsa izkrcanja posrečila. Nemci poročajo o vročih bojih pri Caenu, 8 milj od obrežja in tudi na mnogih drugih krajih od Vaast-la Houhuc na zapadu pa do Havre na vzhodu.

NAJVAŽNEJŠI DOGODKI TEKOM 24 UR PO VPADU

1. Navzlic podvodnim oviram in obrežnim utrdbam, ki se na nekaterih krajih raztezajo nad 1000 jardov v notranjost, je zavezniška infanterija prebila atlantski zid.

2. Velika zračna armada, ki so jo kdaj zavezniki poslali, se je uspešno spustila na tla za atlantsko steno in je naskočila drugo vrsto nemških utrdb. — Nemci cenijo to zračno silo na nič manj kot štiri divizije, dve ameriški in dve angleški, to so padali in zračna infanterija.

3. Največ nemških baterij v obrežnem pasu je umolknilo, ker je na nje padlo 10.000 ton bomb in jih je obstreljevalo 640 bojnih ladij. Streljanje je bilo tako silovito, da je angleški rušilec Tanantside do osmih dopoldne že porabil vse svoje streljivo.

4. Medtem, ko je od ponedeljka opolnoči do osmih jutraj v torek letalo 7500 zavezniških aeroplanov, se jih je dvignilo samo 50 nemških in 1750 aeroplanov, kolikor jih ima Nemčija po cenitvi zavezniških vojaških izvedencev za obrambo na zapadu, se ni spustilo v boj.

5. Prvi pomorski nemški napad je bil odbit in ena sovražna bojna ladja je bila potopljena, ena pa poškodovana.

Veliko navdušenja glede uspeha prvega dne

V zavezniškem glavnem stanu vlada vsled velikega uspeha prvega dne veliko navdušenje, toda častniki nikakor ne prikrivajo skrbi, kakšno bo vreme in kako silen bo sovražni protinapad, ki mora priti.

Obsežnost vpada

Kako obsežen je bil vpad v Francijo, je mogoče izpredvideti, ako ga primerjamo z drugimi dosedanjimi zavez. vpadmi, od katerih sta dva najvažnejša: pri vpadu v severno Afriko je bilo 800 bojnih in drugih ladij, pri vpadu na Sicilijo jih je bilo 3000, pri večeršnjem vpadu na evropsko celino pa je bilo 4000 bojnih in več tisoč manjših ladij, nad njimi pa velikanska strelja 11.000 aeropla-

nov. Ameriške, angleške in kanadske čete so se izkrcale ob francoskem obrežju na razdaljo 100 milj med Havre in Cherbourgom ter so naglo potisnili v notranjost, tako da so ob koncu prvega dne na nekaterih krajih že prišli 10 milj od obrežja.

Vpad bi moral priti en dan poprej

General Eisenhower je določil ponedeljek za dan vpada, toda vsled slabega vremena je moral biti vpad za en dan preložen.

General Eisenhower je svoje povelje za vpad odposlal iz svojega trailerja neke ob vzhodni obali Anglije, kjer ima svoj glavni stan in je odhajanje aeroplanov in ladij opazoval s strehe neke hiše ob obali.

Boji pri Rouenu, 41 milj od obrežja

Pariški radio poroča, da se bijejo vroči boji okoli Rouena, ki je 41 milj od obrežja.

Zavezniški glavni stan naznanja, da so imeli padalec in z drsalnimi aeroplani pripeljane čete zelo, zelo majhne izgube.

Topovi ob atlantskem zidu so se slabo obnesli

Nemci v atlantskem zidu so oddali le malo strelcev, nkar so njihove baterije utihle — razbile so jih bombe iz zavezniških aeroplanov in topovi zavezniških bojnih ladij. Tekom naslednje noči so zavezniki poslali v Francijo mnogo vojaštva in velike množine orožja.

Goering zapoveduje: “Vpad mora biti odbit!” ... torej

Navzlic temu, da je feldmaršal Hermann Goering izdal povelje: “Vpad mora biti odbit, četudi bo zračna sila uničena,” se je dvignilo samo 50 nemških aeroplanov in zavezniški aeroplani so leteli 75 milj v notranjost, ne da bi zadeli na kak sovražni aeroplan.

Zavezniki pričakujejo, da bodo Nemci v nekaj dneh, mogoče v nekaj urah pričeli z močnim protinapadom in bodo tudi napadli z svojo zračno silo.

Pobiralci min so izvršili prvovrstno delo

Pred pravim vpadom je čez Rokavski preliv plov velikansko brodogrje majhnih ladij, pobiralec min, ki so očistile morje min prav do obrežja. Vrvi, ki se jih poslužujejo pri odstranjenju min, so bile dolge 70 milj. Mnogo teh ladij je še vedno vpisanih v tajnem seznamu.

Za pobiralce min so v dolgih vrstah pričele priladati izkrcevalne ladje, naložene z vojaški, tanki, izstrelki, živčeni, radijskimi pripravi, obvezami, truki in drugimi vojaškimi potrebščinami.

Moral ameriškega vojaka

Vojni poročevalec pravi da je moral ameriški vojakov na najvišji stopnji. Vojaki so šli na ladje v ponedeljek opoldne in so ostali na njih ves čas do vpada ter so med tem časom brali, se pogovarjali in igrali razne igre.

“Ne sprejmemo ničesar manj kot popolno zmago!”

Pred vpadom je gen. Eisenhower naziral svoje čete, nato pa je celi armadi poslal svoje dnevno povelje, v katerem je med drugim rekel: “Ne sprejmemo ničesar manj kot popolno zmago!” Nato pa je s strehe neke hiše ob obali gledal vpadno armado, kako se je odpeljala z angleške obale.

General Montgomery poveljuje na kopnem

Zavezniškim kopnim armadam poveljuje angleški general sir Bernard L. Montgomery, ki je obenem zavezniški vrhovni podpoveljnik in ki je pregnal feldmaršala Rommela iz Afrike na Sicilijo in od tam v Italijo. General Montgomery je rekel, da ga veseli, da se bo s feldmaršalom Rommelom zopet enkrat srečal, kajti Rommel je poveljnik nemških armad v Franciji pod vrhovnim poveljstvom feldmaršala Gerta Rundstedta.

Podprite vpad — — — kupite en “extra” bond še ta teden!

Zavezniki 5 milj onstran Tibere

Zavezniki prodirajo dalje na 70 milj dolgi fronti in skušajo čimprej uničiti nemško armado, ki je bila pregnana od Rima.

Amerikanci so že dospeli pet milj onstran Tibere, Francozi ki so Nemcem tesno za petami, so zavzeli Tivoli, 16 milj vzhodno od Rima. Blizu izliva Tibere v Tirensko morje so Angleži vjeli 2000 Nemcev, ki se niso mogli umakniti, ker so zavezniški bombniki razdejali mostove. Na vseh krajih se podajajo Nemci v vedno večjih skupinah, kajti njihove vrste so vsled zavezniškega bombardiranja popolnoma razbite.

Izmed 14 mostov čez Tibero v Rimu so zavezniki našli 11 nepoškodovanih, četudi so Nemci podminirali in pripravili, da jih razstrele. Zavezniške armade so popolnoma obsele Vatikan v svojem prodiranju proti severu od Rima.

PREDSEDNIK IN DEŽELA V MOLITVI

Sinoči ob desetih je ves ameriški narod s predsednikom Rooseveltom molil za srečen izid vojne.

Predsednik je po radijskem omrežju bral molitev, ki jo je sam sestavil tekom zgodnjih ur vpada in pozneje je bila prebrana v obeh zbornicah kongresa.

V molitvi je predsednik izrazil upanje, da bodo po milosti božji in vsled naše pravične borbe ameriški vojaki zmagali nad nesvetimi sovražnimi silami in bodo prinesli svobodo zaslužnim evropskim narodom in vsem zatiranim narodom sveta.

KAKO SO VPADLI

Vojni urad popisuje, kako so pripravili izkrcanje težke artilerije in topovi z bojnih ladij, zračno bombardiranje in tanki, ki so bili napolnjeni v vodi.

Naloga prvih nasloženih odredkov ni samo, da razbijejo utrjene stolpce, temveč da tudi izkoplje jarke, da se zavarujejo proti sovražnemu ognju.

Vsak tak oddelek ima po 29 vojakov in enega častnika. Čolniki jih gre v vsak vpadni čoln in tako velika skupina je najbolj primerna za napad na kak utrjen stolpec. Ko tak oddelek pod zaščito topovskega ognja stopi na obrežje, se takoj prične bojevati in naprej očisti pot skozi minska polja. Prvi oddelek doženejo, kje se nahajajo mine in jih zaznamujejo s posebnimi zastavicami. Pred vsem morajo prerezati žične ograje in vojniki imajo zato potrebno orodje. Žične okraje najhitreje raztrgajo z Bangalore torpedom, katerega vojak pod zaščito strojne položaji, vrv zažge, nato pa se vsi naglo umaknejo. Torpedo se razletí z velikanskim pokom ter v ograji napravi zelo široko vrzel. Nato pa vsi skočijo v vrzel in prično prodirati.

Povrnitev dohodninskega davka gre naprej

Iz Washingtona, D. C., se javlja, da je zakladniški oddelek zvezne vlade z dnem 1. junija, vrnil prvi milijon dolarjev plačevalcem dohodninskega davka za leto 1943 (refund). — Ker mora zakladniški oddelek izdelati še 17 milijonov denarnih nakaznic, to do delo trajalo še nekoliko mesecev.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki, — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

DAVIS SVARI PRED NEMŠKIM RADIO

Navzlic temu, da Nemci navadno zanesljivo poročajo o kakih novi ofenzivi in so tudi zavezniški vpad v Francijo naznanil prej, kot pa zavezniki, navzlic temu je ravnatelj urada za vojne informacije (OWI) Elmer Davis objavil svarilo, da naj ljudje ne verjamejo vsemu, kar poroča nemški radio. Davis pravi, da so Nemci najbrže samo zato naznanili vpad, predno so ga naznanili zavezniki, da bodo poslušalec prepričali, da so njihova poročila po radio resnična in bodo v bodočnosti takaka poročila zlorabljali v škodo zaveznikov.

“Goebbels deluje za svoje zdravje, ne pa za naše,” je rekel Davis. “Sovražni radio razposilja poročila v svoj lastni prid, ne pa v našega. Kar so povedali dosedaj, je mogoče vse res. Ne vem natančno, ker poročil nisem zasledoval, toda pri vsem tem se je mogoče zanašati na resničnost poročil o zavezniškem vpadu samo na poročila, ki bodo prihajala iz zavezniškega glavnega stana.”

ZAVEZNICI so se IZKRCALI na GRŠKEM?

Reuterjeva časnikarska agencija prinaša turško radijsko poročilo, ki pravi, da je Berlin po radio sporočil, da so se zavezniške motorizirane čete izkrcale pri Patrasu na Grškem; iz Bolgarske pa poročajo o veliki zavezniški zračni aktivnosti nad Grško.

Tega poročila pa ni bilo slišati naravnost iz Nemčije in ga tudi noben drugi vir ne potrjuje.

Poročilo iz Ankare pravi, da je turško glavno mesto polno govoric, da so se zavezniki izkrcali na Peleponezu na Grškem in četudi o tem ni uradnega potrdila, odgovorni krogi

Hitlerjeve prometne črte

Zemljevid kaže balkanske in srednjeevropske države, po katerih tečejo najvažnejše prometne črte za Nemčijo, katere pa zavezniški aeroplani iz Italije razbija.

Rusi se pripravljajo

Vojaki opazovalci v Londonu pričakujejo, da bodo Rusi v 24 ali 48 urah — prav gotovo pa še pred koncem tega tedna — pričeli novo ofenzivo, ki po svoji sili in obsegu bo prekašala vse dosedanje ofenzive rdeče armade.

Načrt za zavezniške ofenzive v letošnjem letu in za uničenje nemške armade je bil izdelan na konferenci v Teheranu.

Nemški radio in tudi druga poročila, ki prihajajo v London, naznanjajo, da postaja ruska artilerija ob dolenjem teku Dnjestr vedno močnejša in je znano, da se je v tem predelu zbrala velika ruska armada in končala svoje priprave za novi napad.

Ruska armada ob Dnjestrju je samo ena izmed osmih močnih ruskih armad, ki so pripravljene za boj. Najbrže čaka na povelje za napad mnogo več vojakov, kot jih je kdaj imela

STALIN ČESTITAL CHURCHILLU

Ob priliki zavzetja Rima je Stalin poslal Churchillu naslednje čestitke:

“Čestitam vam k veliki zmagi zavezniških anglo-ameriških armad, ki so zavzele Rim.

“Ta vest je bila v sovjetski uniji sprejeta z velikim zadovoljstvom.”

Rusija, najbrže kakih 300 divizij in 5.000.000 najboljših borcev.

Rusko vojno poročilo, ki je bilo poslano po radio iz Moskve, pravi, da se bijejo boji okoli Jasija že nad en teden, toda vsi napadi, v katerih je bilo mnogo tankov, so bili odbiti.

Moskva poroča, da je v ponedeljek rdeča armada uničila 49 nemških tankov in 42 aeroplanov. V teku enega tedna bojev okoli Jasija je bilo razbitih 333 tankov in 355 aeroplanov ter ubitih 7300 Nemcev.

Na drugih krajih fronte vlada skoro popoln mir.

V ponedeljek ponoči so ruski bombniki napadli Jasi in povzročili najmanj 90 požarov, nastalo je mnogo velikih razstrelb, razbitih je bilo več vlakov in skladišč. Požare je bilo mogoče videti na razdaljo 60 milj. Vsi ruski aeroplani so se vrnili.

Vojaki opazovalci v Moskvi pravijo, da bodo Rusi, kadar pride ura, vrgli vse svoje sile v en sam vdarec, da zdrobe 200 nemških divizij, ki so razpostavljene na vzhodni fronti.

Nemci pričakujejo najmočnejši ruski napad ob dolenjem Dnjestrju in zato tako napadajo pri Jasiju. Rusi pa so se v sedmih tednih, odkar so ponehali boji, temeljito pripravili in zbrali čete in velikansko množino oklopnega in drugega materiala in bodo vdarili na celi 2000 milj dolgi fronti.

Pogled na Rim. — V desnem kotu je Tibera in čez njo most.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakar, President; Ignas Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

Brezžična brzojavka iz Moskve

Od vseslovenskega odbora v Moskvi smo prejeli po brezžičnem brzojavu članek, ki ga je napisal slovenski časnikar Ivan Regent z naslovom:

SREČANJE NA VLAKU

Ky sem se z vlakom peljal po ruskih planjavah, sem srečal skupino Srbov, ki so bili na poti k jugoslovanski armadni skupini.

"Gremo, da se borimo za svojo domovino," je rekel eden od njih, ki so ga njegovi tovariši klicali Jovo.

In nato mi je pripovedoval svoje doživljanje.

"Ko so Nemci zasedli Jugoslavijo, je bilo na tisoče jugoslovanskih delavcev in kmetov odpeljanih na prisilno delo v Nemčijo, od koder jih je bilo mnogo poslanih na vzhodno fronto. Ista usoda je čakala tudi nas, Nemci so nas poslali v Rusijo, da bi nas porabili v svojem boju proti partizanom, toda, ko smo bili prvi dan v Rusiji, smo se poslužili lepe prilike, ki smo pobili nemške vojake, ki so nas spremljali in smo se pridružili partizanom. Čez dve leti in pol je rdeča armada osvobodila zemljo, na kateri so delovale naše partizanske skupine. Ko smo izvedeli, da je bila sestavljena jugoslovanska armadna skupina prostovoljcev, smo prosili, da nas pošlejo tja."

"Moj tovariš je bolj srečen kot jaz," je posegel vmes Slovenec Peter Pire. On je že streljal Nemce, medtem ko sem jaz šel pred kratkim prišel iz nemških zakopov. Kakorhitro smo našli priložnost, sem z dvema tovarišema stekel k vojakom rdeče armade in smo jim povedali, da se hočemo boriti proti Nemcem. Vojaki so nas pozdravili kot brate in sedaj, kot vodite, smo na poti, da se pridružimo jugoslovanski armadni enoti."

"Slovenec se ne marajo bojevati proti svojim ruskim bratom," je rekel Albin Zavšek iz Domžal, ko je k nam prišel. "Omega" dne, ko sem prišel med Ruse, so Nemci vstrelili dva Slovenca in enega Srba, ker so javno povedali nemškemu častniku, da se nočejo boriti proti Rusom."

Pogovor je postal vedno bolj živahen. Vsakdo je hotel povedati, kako je bil srečen, da je mogel pobegniti od Nemcev.

Pobegniti pa ni tako lahko, kajti nemški častniki pazijo na vsak korak, ki ga napravi kak Slovan. Pogovor se je pričel sukati okoli uspehov, ki jih doseže jugoslovanska narodna osvobodilna vojska v bojih proti Nemcem. Nek vojak, ki je bil v nemških zakopih samo dva dni in ki je bil prej štiri mesece doma na Štajerskem, je rekel:

"Slovenski narod ni bil še nikdar tako tesno združen s ruskim in hrvaškim narodom, kol sedaj. V skupni borbi proti zatirateljem se je naš narod naučil spoznavati se med seboj. Slovenski kmet je pripravljen žrtvovati vse za narodno osvobodilno vojsko in maršal Tito je med Slovenci ravno tako prijeten kot pri Srbih in Hrvatih."

Vlak se je vstavil in s tem je bil tudi konec našega pogovora.

"Ni več daleč dan, ko se bomo vrnili v svojo rodno Jugoslavijo, kjer bo narod živel v večjem prijateljstvu kot kdaj prej," so rekli moji petni tovariši, ko so se poslovili. "Toda prej moramo Nemce tako zbiti, da ne bodo nikdar več znova napadli našo domovino."

VPAD SE JE PRIČEL... Podprite ga!
Kupite en "extra" bond še danes!

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 23 Ill.

Izjave antifašističnih voditeljev v starem kraju

SLOVENSKIM DUHOVNikom

— JOSIP VIDMAR —

Poglavitna človečanska in krščanska vrednota in dolžnost je ljubezen. Ljubezen do vsega, od najbližjega do sovražnika. Med tema dvema skrajnostima mora človeštvo zlasti danes prav blizu najbližjega naleteti tudi na narodnost. Zato je ljubezen do naroda vsakomur, tembolj pa kristjani, krepost in dolžnost. Osvobodilna fronta, ki je sprožila slovenski narodno-osvobodilni boj, se je sklicevala nanjo in jo pozivala k dejavnosti. Pozivala jo je v imenu človečnosti. Klicala je Slovence in mnogi so se ji odzvali. Kako ste razvali vi, slovenski duhovniki?

Ljubiti se pravi po Platonu in po Tolstoju želeli nekemu dobro. K ljubezni spadata dve stvari: sila želje in spoznanje dobrega. V odnosu do naroda je naše osvobodilno gibanje razvilo obe polovici v mogočno in popolno enotnost. Opremljeno s pravim spoznanjem o najvišjem dobrem za narod, je kazalo silo želje, ki se ni ustrašila ne trpljenja, ne žrtve, ne smrti. Njeno delo je delo visoke človečanske in krščanske ljubezni. Kakšno je vaše delo za narod v tem velikem času, slovenski duhovniki?

Ogovarjajoč slovenske duhovnike, nimam v mislih vsega slovenskega duhovništva, zlasti ne onega iz našega Primorja, pa tudi ne onih takojšnjih duhovnikov, ki v sren čutijo za svoj narod. Obracam se predvsem do tistih, ki vodijo politiko, nasprotno in sovražno našemu osvobodilnemu gibanju.

Zadnja leta v Jugoslaviji ste bili orodje v rokah stranke, ki je bila po imenu krščanska, v resnici pa je morda nevede, morda pa tudi vede povzročila ali pripravila narodno katastrofo v letu 1941. Njeni predstavniki so tujo okupacijo priznali in se celo poklonili Mussoliniju. To leto je bilo prelomno leto v naši zgodovini. Slovensko ljudstvo je v strahoti, ki nas je zadelo, spregledalo in vrglo na dan novo politično formacijo, s popolnoma novo, nezastisljano novo narodno revolucionarno zasnovno. S svojim nezmožljivim čutom je zaslučilo, da je rešitev mogoče doseči samo po docela novih potih in zato tudi z novim narodnim vodstvom, vzetim iz novih ljudskih plasti.

Vi, slovenski duhovniki, ste ta ruhovni in prelomni čas prezrli. Ostali ste pri stari zanižanosti in priznavali stare "preizkušene voditelje", s katerimi ste tudi sami priznali okupacijo in smrtno razkosanost slovenskega naroda in ozemlja. Na ljudsko prebujenje in novo porajajočo se moč, ki je nastala mimo vas in vaših voditeljev, ste gledali najprej z začudenjem, z nezaupanjem, z nevero; nato s strahom, z negotovanjem in ogorčenjem. Polagoma pa se je iz teh nedobrih čustev razvilo celo sovraštvo, pomislite, sovraštvo do slovenskega osvobodilnega boja.

Ne bom našteval posameznih momentov tega razvoja, ne posrednih dvomov, pomislekov, razgovorov, očitkov in napadov na osvobodilno fronto, ki so

prihajali iz vaših vrst in iz vrst organizacije, kateri ste bili še vedno važno orodje, in ste jo smatrali za svojo; dejstvo je, da so ostanki te organizacije in z njimi tudi velik del slovenskega duhovništva z neizprosno zakonitostjo drsli in padali od prvotne brezbriznosti nasproti osvobodilnemu boju do odpora zoper njega. K javnemu nastopu proti njemu, odtod k organiziranemu nastopanju, k ovačstvu in nato k organiziranemu ovačstvu. In ista neizprosna zakonitost jih je potem od prvih tajnih stikov z okupatorjem privedla do javnega sodelovanja, potem do zavezanstva ter naposled do organiziranega in oboroženega zavezanstva zoper osvobodilno voljo, ki je v onem prelomnem letu planila iz globin naših ljudskih množic. Privedla vas je v narodno izdajstvo, slovenski duhovniki.

Danes, po paden Mussolinija, po padu fašizma, ste ostanke starega slovenskega sveta znova na križpotju. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morili. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznik zoper mogočno plimo osvobodilne volje v narodu, in ta zaveznik je Hitlerjev nacizem, najhujši sovražnik vsega slovanstva in najogabnejši krvnik nad slovenskim narodom. Vaši "priznani" voditelji, ki ne poznajo ne pomislekov, ne srani, so zvezani z njim. Toda tudi ta njihov zadnji zaveznik je obsojen na pogin. Slovenski duhovniki, ali boste se vztrajali v svoji zaslepljenosti? Mussolinijev padec je zadnji opomin usode, je prst božji, ki vas opozarja, da je vaša smer zabloda, izdajstvo in zločin, saj se morete združiti samo z zločinci, zapisanimi propasti.

Na zadnjem razpotju stojite danes. Še je čas, še lahko spregledate! Še lahko sprevidite, da je za pravega duhovnika prostor samo v vrstah njegovega naroda, ne pa v varstvu in zaščiti narodnega sovražnika. Zavedajte se, da bi nekoč slovenski narod mogel in smel odpustiti dosedanje blodnje! Še je čas! Vedite tudi, da že zaradi usode vsega slovanstva, vaša stvar niti tu doma ne sme zinažati. Če bi se tudi moglo zgoditi, bi bila vaša "pravda" poražena na svetovnih bojiščih.

Gorje slovenskemu narodu, če bi se to zgodilo. Doletela bi ga enaka usoda, kakor ga je zadelo z versailskim mirom, ko je bilo njegovo ozemlje kot last poraženega naroda, naroda, ki se je bil na strani poraženega trozveze. Neusmiljeno razkosano in razdeljeno na tri države. Če bi pri nas nadvladala vaša stvar, slov. duhovniki, kar je nemogoče, bi pred svetom veljali za zaveznike osi, ki bo poražena. In če se to ne bo zgodilo, je to samo zasluga Osvobodilne fronte, ki jo vi tako strastno sovražite in preganjate. Za svet je ona predstavnica slo-

ŽIV IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena \$2

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

venskega naroda, vi ste ma samo naši kvizlingovci.

Dejal sem že, slovenski duhovniki, da zdaleka niste vsi takšni, kakor so nekateri fanatiki med vami, kakor nekateri skrajni prenapetosti v tako imenovani Ljubljanski provinci. Vem, da je med vami mnogo dobrih Slovencev, ki jim je n-soda slovenskega naroda ravno tako pri sren, kakor nam in z ogorčenjem gledate početje svojih sobratov. Toda zakaj molčite, zakaj se ne dvignete in ne storite nič odločnega zoper te ljudi, ki so tako strašno omadeževali vaš stan in vašo čast?

Današnji čas ne pozna pravljivosti in popustljivosti. Zdaj veljajo samo dejanja. Na zadnjem razpotju stojite na tem velikem in usodnem dogajanju. Rešite svojo čast in čast svojega stanu! Slovenski duhovniki so uživali sloves, da so bili prvi buditelji svojega naroda. Danes, ko sprejemamo iz Gorenjske in Koroške vesti, da tamkaj celo nemški duhovniki s simpatijami spremljajo naš osvobodilni boj, ali hočete danes ta svoj častitljivi sloves napraviti in se pokriti s sramoto? Vaša človeška in krščanska dolžnost, poštene slovenski duhovniki, je poseči v naše notranje dogodke in svojim nevretnim tovarišem, svojim voditeljem onemogočiti njih izdajalsko početje in se odločno ter z vso ljubeznijo postaviti na stran naroda, ki s tolikimi žrtvami in tolikim junaštvom bje svoj osvobodilni boj za boljše bodočnost in za svojo čast v zborn vrednih narodov sveta.

Samo nekaj teh knjig je na razpolago!

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO... SADRŽEJSTVO...

POLJEDELSTVO

The Garden Encyclopedia

Cena knjige:

\$3.50

V LIČNI IN BRZEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani —

750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vrtna breča, vrtna stran, vrtna slika — mnogo NOVE stvari in ilustracij!

KJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

RAZGLEDNIK

"TOTEM" STEBRI V KANADI IN ALASKI

Muzeji vseh velikih mest kanadskega dominija, kakor tudi Zedinjenih držav, imajo dokaj lepe zbirke takozvanih "totem" stebrov, oziroma iz velikih drevcev izdelanih kipov. Te kipe izdelujejo domačini (Indijanci), ki žive večinoma v primorskih pokrajinah British Columbijske in Alaske. Izdelani so na upravnem umetniški način v kolikor pride v poštev umetnost prvotnega prebivalstva našega kontinenta, kajti v teh kipih je osredotočena domišljavost in tudi karakteristika umetnosti domačinov.

Največ "totemov", kateri so razstavljeni v muzejih, prihaja iz otočja, znanega pod imenom Queen Charlotte Islands; dočim je mnogo totemov razstavljenih tudi v parkih velikih mest na zapadu. Toda te proizvode domače umetnosti je na boljše opazovati in tudi občudovati tam, kjer stojijo od kar so bili izdelani, oziroma ob oceanem obrežju, med velikanskim smrečevjem in cedrami. Ti velikanski leseni kipi, ki opazujevala spominjajo na božanstva, kakor na so ustvarili prebivalci daljnega iztoka, ne napravijo na človeka kak takozvani "ameriški vtis", in izvor teh kipov se vesled tega pripisuje polineskim ali pa celo azijskim narodom.

Izdelovanje "totemov", spada sedaj v zgodovino, kajti narodne šege ameriških domačinov hitro izgubljajo in posledica temu je dejstvo, da domačini sedaj te vrste umetnosti sploh več ne izdelujejo.

Mnogo teh kipov je tudi že propadlo vsled starosti; na stotine so jih domačini prodali in mnogo so jih beli priseljenci, tudi pokradli in prodali raznim zasebnikom in precejšnje številko so jih domačini sami sežgali, in sicer po navesti raznovrstnih misijonarjev, kateri so jim obljubili, da bodo žili po stran naroda, ki s tolikimi žrtvami in tolikim junaštvom bje svoj osvobodilni boj za boljše bodočnost in za svojo čast v zborn vrednih narodov sveta.

Združeni narodi potrebujejo ves odvišni živež, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki... Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mogoče letos obdelati VICTORY VRT. Pripravite se za to delo še sedaj!

njihovi smrti "naravnost v nebesa", ako to store.

Tako ni ostal niti eden "totem" na ozemlju domačinov rodu Haida na Charlottinem otočju, in na ozemlju rodov Bella Coola, Kawkajuti in Nootka ob obrežju British Columbijske je ostalo le še skromno število. Največ totemov je sedaj še v pokrajinah ob gorenjem toku reke Skeena, nedaleč od meje Alaske. Kanadska vlada in tudi uprava kanadskih železnic, je sedaj sklenila vse potrebno, da se ta umetnost domačinov čim dalje ohrani. Isto je sklenila tudi vlada Zedinjenih držav z ozirom na toteme, ki stojijo v okolici Tlingita v Alaske.

Totemi predstavljajo v simboličnem smislu karakteristično posameznikov tega ali onega rodu — posameznikov, ki so bili la-tniki teh kipov. Vsled tega bilo bi napačno domnevati, da ti kipi predstavljajo kakke bogove ali svetnike domačega prebivalstva. Dognano je namreč, da so razne rodovine domačinov izdelale toteme v spomin svojim dragim pokojnikom, baš kakor belo prebivalstvo postavlja kamenite spomenike svojim pokojnikom na razne skih pokopališčih. Nekateri teh spominskih stebrov ali totemov predstavljajo živali, kakoršnje je pokojnik lovil v domačih gozdih, ko je bil še pri življenju, — na primer: orle, krokarje, žabe, grizly-medvede, volkove, bobre, pume, pogorske koze, itd.

Izdelovanje totena je bilo dokaj počasno in tudi mučno, kajti pred vsem je bilo treba posekati veliko cedro, jo privariti ali pa tudi pripeljati do doma te ali one rodovine, potem izdelati potrebne kipe imenovanih živali, in končno tako dovršeni totem zopet dvigniti. Izvršitev takega dela je vedno trajala par let.

To delo je bilo seveda dokaj drago, in razne rodovine so odplačevale dogovorjeno ceno svojim umetnikom čestokrat kar po dvanajst in več let v preje dogovorjenih obrokih. Večino dobavljega dela, so sorodniki pokojnika seveda izvršili brezplačno. Ko pa je bilo delo dovršeno in totem postavljen, priredila je vsa vas veliko slovesnost, katero je pa moral lastnik totena plačati. K tej slavnosti so lastniki totemov povabili vse prijatelje in znance ter vse sorodnike iz bližnjih in daljnih krajev — kajti več ton težek spomenik postavljen na grob pokojnika je jamčil, da se ne bo nikdar več zamogel vrniti... In kameniti nagrobni spomeniki na pokopališčih belih ljudi ravno tako jamčijo, da beli pokojniki ne pridejo več med svoje.

SONART REKORDI NOVE SLOVENSKE PLOŠČE

Jerry W. Koprivšek in njegov orkester
M595—Wedding Polka
(Ne bom se možila; Ti pa jesi, pa svidana marena)
Wedding Waltz
Slovenski Waltz
Pejo Rupnick sestri
M596—Jeep Polka
(Mat potico pečejo)
Marine — polka
675—Terezinka — polka
Na planinah—valček

Lepe Melodije
Duquesne University Tamburica Orkester
M571—Na Marjance, polka
Kje so moje rožice
Marička peča—polka
Za tozadevni senik in cene plošč se obrnite na
JOHN MARSICH, Inc.
463 W. 42nd ST., NEW YORK

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer biva in delajo Slovenci

VSAK KANADSKI RUDAR PREŽIVLJA PO 10 OSEB

K. C. Grey, glavni ravnatelj znane Sylvanite Gold Mines Ltd. družbe v severni provinci Ontario, ki je tudi predsednik organizacije "Ontario Mining Association", je natančno proučil vprašanje koliko oseb vzdržuje vsak rudar s svojim zaslužkom. Pri tem je prišel do zaključka, da vsak rudar, ki je stalno zaposlen v rudnikih provincije Ontario, preživlja z delom svojih rok po deset oseb, estevši samega sebe. On trdi, da je bilo njegovo tozadevno preiskovanje zelo konservativno. V njegovem računanju prospektorji, ki iščejo rudo, kakor tudi ljudje, ki žive od divjeden rudniških delnic, niso vpoštet. Mr. Gray je prišel do zgorajšnjega zaključka potem preiskovanja položaja med u-

službeni njegovega rudnika. Za podlago svojih računov je vzel povprečno število oseb vsake rodine, ki stanuje v Teek Township in tem potom je pronašel, da je 90% vsega prebivalstva, odvisno od rudarjev, ki so zaposleni v njegovem zlatem rudniku.

Toraj, po zgorajšnjem računu mora v Kanadi preživljati 100,000 rudarjev kar milijon prebivalcev, ki sicer niso rudarji, ki pa vendarle neposredno živijo od rudarstva. Treba je tudi pripomniti, da bodo v doglednem času odkrili in pričeli obratovati povsem nove zlate rudnike, v katerih bo zaposlenih po 1000 rudarjev. In od dela vsakih 1000 rudarjev se bo preživelo po 10,000 Kanadčanov.

DELAJSKE RAZMERE

Dasiravno prihajajo iz Ottawa vesti, vsled katerih se je pomanjkanje delavstva v Kanadi nekoliko pomanjšalo, se sedaj poroča, da postaja to pomanjkanje delavstva v rudniških pokrajinah vedno večje. Ako se temu ne odpmore, se bo letos pridobilo mnogo manj zlata in sliene rude, kakor lani.

V minulem aprilu se je namreč mnogo začasnih rudarjev, ki so imeli začasna dovoljenja delati v rudnikih, moralo vrniti na svoje farme. Poleg tega moralo je tudi mnogo mladih ljudi oditi k vojaštvu. Položaj je postal še slabši vsled vladnih poročil, glasom katerih je bilo dokaj veliko število delavcev brez dela v pokrajini Porepine in Kirkland Lake. Toda preiskave, ki so se potem vršile na lieu mesta, so dokazale, da so bili ti nezaposleni le ljudje, ki niso bili fizično sposobni za delo v rudnikih. Ti ljudje so prišli tja na svoj lastni riziko,

in sicer vsled poročil, da je tamkaj nastalo pomanjkanje delavcev.

Medtem, ko se zatrjuje, da je delavski položaj v provinci Quebec najboljši v vsem dominiu, javlja se iz severozapadnih pokrajin, da je tudi tamkaj nastalo veliko pomanjkanje delavcev, tako, da družba Lamagne Goldmining Co., obratuje svoje rudnike sedaj le z 300 delavci, dočim jih ima v normalnih časih najmanj 800. Posledica pomanjkanja rudarjev je naravno ta, da bo trajalo dolgo časa, predno se jih v toliko popravijo, da bo redno delo zopet omogočeno.

Tudi se javlja, da bodo v kratkem pričeli obratovati razne tovarne za izdelovanje munice, in da bo kmalo izšel poziv na delavce, da pridejo na delo v te tovarne, kar zopet pomenja, da bo mnogo rudarjev v omenjenih krajih ostavilo svoje delo.

GOZDOVI SO GLAVNI IZVOR BOGASTVA KANADE

Glasom poročil iz Kanade, se je tamkaj pričelo splošno gibanje za varstvo gozdov, kateri so glavna podlaga vsega kanadskega bogastva. Dosedaj se javnost ni mnogo zanimala za varstvo gozdov, kateri so še vedno neizmerni, zlasti v severnih pokrajinah dominija. Vsled tega bodo gozdarski uradi v nadalje skrbeli za to, da zemljišča, kjer so bila velika drevesa posekana, pridejo v javno varstvo, dokler mlado drevje dovolj ne doraste.

Skrbela se bo tudi za to, da se v nadalje seka le staro drevje, dočim mora ostati ostalo drevje nedotakneno. Vsled tega se bodo oblasti ravnale po gozdarskih odlokih, kateri so na Švedskem že davno v veljavi. Mnogo gozdov je bilo tekom zadnjih par let opustošenih po gozdnih požarih in tudi vsled bolezni, ki nastane vsled žuželk.

Radi tega bo vlada skrbela za to, da se potrebne kemikalije izdelujejo v posebnih vladnih laboratorijih, kar bo seveda stalo mnogo denarja.

Tudi se bo poskrbelo za to, da se posadi mlado drevje v omenjenih krajih, kjer so gozdarji uslužbeni pri raznih gozdarskih družbah, posekali vse drevje. Za to delo bo treba najeti veliko število delavcev in ko bo vojna končana bo mnogo bivših vojakov dobilo reden zaslužek pri tem delu. Vlada je izdelala načrte, glasom katerih se bo v to svrhu potrebovalo najmanj 75,000 uslužbencev in sicer najmanj za dobo petih let.

"Victoria Day" v Kanadi

Dne 24. minulega meseca so po vsej Kanadi proslavili takozvani "Victoria Day", in sicer v spomin angleške kraljice, Viktorije in v proslavo ustanovitve svetovnega angleškega imperija, katero se je pričelo tekom kraljice Viktorije ustanovljati na ta način, da je Anglija zadobila kolonije po vsem svetu. Te kolonije so potem postale takozvani dominiji, ki so skoraj popolnoma neodvisne dežele, toda kljub temu združene v imperij.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dobaviteljstvo, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. **ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES** in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnistvu nepotrebne stroške?

Koncert Ukrajincev v Kirkland Lake, Ont.

Iz Kirkland Lake, Ont., se poroča, da je tamkaj nedavno priredila Ukrajinska Narodna Jednota, velik naroden koncert in zabavo in sicer v Ukrajinskem Narodnem Domu na Manus Ave. Ukrajinke so prišle k zabavi oblačene v narodnih nošah, kar je napravilo na vse navzoče izredno dober vtis.

Otroški zbor je zapel ukrajinsko narodno himno in več narodnih pesmi, med temi tudi staro ukrajinsko narodno pesem: "Hej, tam na horu, sič ide."

Koncertu so sledili narodni plesovi, kakor "Hopak Koloni", "Divoča Kolomejka", itd. Pri tem ni treba še posebej poudarjati, da so gledalci in vsi gostje občudovali krasno godbo, katero so Ukrajinci priredili s svojim zborom balalajk.

Francoska Kanada

Prvotna zgodovina Kanade, je istodobno tudi zgodovina Francije. Kdor čita zgodovino Kanade, je nekako nehoti v skrbel radi doživljanja Champlaina med domačini, dočim se divi uspehom Frontenaca. Knjige, ki popisujejo prvo zgodovino Kanade, se le malo bavijo z priseljenci, ki so prihajali v Kanado iz Anglije. V s a kanadska zgodovina iz sedemnajstega in prve polovice osemnajstega stoletja, je skoraj izključno francoska zgodovina, kajti preiskovanje velikanske dežele in tudi vse prvotne naselbine, so delo Francozov, tako da ako Kanadčani sedanje generacije proučujejo zgodovino svoje domovine, skoraj nehoti pridejo do zaključka, da so tudi oni potomci prvotnih francoskih priseljencev. Vendar pa vlada v Kanadi med francoskim in angleškim delom prebivalstva iskreno prijateljstvo in kar največ sporazum v splošen dobrobit Kanade.

Gen. Pershing o vpadu

General Pershing, poveljnik ameriške armade v prvi svetovni vojni, je ob priliki zavezniškega vpadu rekel, da se sedaj sinovi vojakov, ki so zmagali v prvi vojni, bore za svobodo zaslužajenih narodov.

PRIPRAVE ZA POVOJNA DELA V KANADI

Iz raznih krajev Kanade prihajajo poročila, da so se v vseh provincijah ustanovili posebni odbori, katerih dolžnost bo poskrbeti za to, da se čim prej pripravi vse potrebno za povojna dela.

Posebni odbori so se tudi ustanovili za severne kraje, katerih vsaki je dobil nekako po \$3000 za ta pripravljala dela in načrte.

Vlada provincije Ontario je nedavno priredila tozadevno posvetovanje, kateremu je prisostvoval tudi ministrski predsednik provincije, Geo. Drew, in njegov pomožni predsednik, profesor Langford. Oba sta tem povodom poudarjala, da bo treba na daljnem severu ustanoviti povsem nove obrti, da se tako poskrbi delo in zaslužek za ljudi, ki ne bodo več zaposleni pri delu za vojne potrebe.

Glavno delo v severnih pokrajinah je bilo dosedaj v raznih rudnikih, toda ljudje, ki se bodo vrnili iz vojne, si bodo pred vsem želeli zaslužka nad zemsko površino, oziroma v tovarnah, katerih pa na severu ni mnogo.

Ruske lovorike za mestce Virginatown, Ont.

Iz Virginatown, Ont., se poroča, da je mestno zastopstvo sklenilo posaditi nekako 400 senčnih drevcev ob glavnih ulicah. V to svrhu bodo nabavili drevje, znano pod imenom ruske lovorike, ki so neke vrste vrbe, ki prav hitro rastejo in imajo široko listje ter prav dobro vspevajo na severu.

POMANJKANJE POLJSKIH DELAVCEV V KANADI Mobilizacija žensk za delo na polju.

Iz Toronto, Ont., prihaja vest, da je tamkaj postalo veliko pomanjkanje delavcev na farmah, vsled česar so oblasti sklenile pozvati ženske, naj se prijavijo prostovoljno za to delo. Izračunali so namreč, da bodo potrebovali samo v provinci Ontario, najmanj stotisoč žensk v te svrhe tekom polne dobe. Vlada je v to svrhu zgradila 41 taborišč za delavke, ki se prostovoljno javijo za delo na polju, zlasti v južnih delih provincije Ontario. Ko so oblasti leta 1940 pozvale ženske prostovoljke za to delo, so javile, da jih bodo farmerji potrebovali le 10,000, toda takoj se jih je prijavilo 24,000.

Od tedaj je pa število vsako leto naraščalo. Lani so potrebovali 100,000 žensk za ta dela, toda prijavi se jih je mnogo več. Delo na polju traja le 13 tednov, toda nekatere ženske so

Zadnji vdarec rdeče armade, ki je uničil nemške armade na Krimu.

delale kar po šest mesecev. Taborišča žensk so moderno opremljena in so pod nadzorstvom Y. W. C. A.

POJASNILO

Čitatelji "Glas Naroda" so brali v listu, da se sedaj lahko pišejo pisma svojem v domovino, potem apostolskega delegata v Washingtonu, vam naznanim sledeče: Jaz, spodaj podpisani nisem poverjen, da prejmem pisma od drugih, kakor od Slovencev iz nadškofije New York, nadškofije Newark in škofije Brooklyn. Drugi oddaljeni se obrnite do svojih župnikov, da vam preskrbe formulare. Slovenci iz Greater New York in New Jersey se osebno ali pisмено obrnite na župni urad za formulare. Še enkrat opominim, ne pošiljajte dolgih pisem in opis podrobnosti, samo 25 BESED sporočila.

Ne sme se pisati, kdo je šel k vojakom, kje so sedaj sinovi, kaj delate, kje delate, kako je vreme, civilne in vojaške naprave. — Zapomnite: samo domače novice!

Vsakemu sem na razpolago, da pomorem in svetujem, kako napisati pismo.

Rev. Pius Petric, ofm.
62 St. Mark's Place,
New York 3, N. Y.

Napredek šolstva na otoku Ceylonu

Na velikanskem otoku Ceylonu, ki je angleška kolonija, je bil šolski poduk dosedaj dokaj zanemarjen, tako, da zna le mali del prebivalstva čitati in pisati. Tekom sedajne vojne so pa tamošnji patrijarhi pričeli z propagando, vsled katere se bodo priredili tečajji za učenje čitanja in pisanja za vse odraslo prebivalstvo na otoku. V to svrhu so se povsodi ustanovili odbori, katerih naloga je pridobiti one ljudi, ki znajo čitati in pisati, za to, da bo vsak tak človek naučil saj po eno nepismeno osebo čitanja in pisanja.

POUČNI SPISI

Mlekarstvo
Spisal Anton Perc. 8 slikami. 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem. Cena 50c

Obrtno knjigovodstvo
258 strani, ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železnodarstvo. Cena \$1.—

Pohorske poti
Spisal Janko Glaser. Cena 50c

Angleško Slovensko Berilo
(F. J. Kern) — Vezana knjiga. Cena \$2.—

Brezposelnost
Spisal Fran Erjavec. Cena 50c

Problemi sodobne filozofije
Spisal Dr. France Veber. Cena 50c

Knjigarna
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th St., New York 11

Podprite napad! — Kupujte bonde Vojnega posojila. ta teden!

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG po 50-centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali
Spisal Damlr Felgel	10 Dedek je pravil
Spisal Julij Slapšak
2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj	12 Podprije vpad!
Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Panduric
3 Andrej Ternovec
Spisal Ivan Albrecht	13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.
6 Preganjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman	14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Košutnik
8 Pravljice
Zapisal H. Majar	15 Suncski invalid
Spisal Silvester Košutnik

17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec	18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško
19 Študent naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar	22 Balade in romance
Spisal A. Aškerc
23 Zbrani spisi za mladino
Spisal Engelbert Gangl	24 Andersonove pripovedke za mladino
Priredila Utra

25 Duhovni boj
(Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli	33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev
26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris	34 Antingone
(Igra) Poslovenil C. Golar
35 Praški Judek
Spillmannova povest — Prev. Josip Vole	36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio
28 Magda
(Igra) — Alojzij Remec	38 Tončkove sanje na Miklavžev večer
(Igra) — J. Erbežnikin F. Roje
29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Goltn	
30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann	
31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljev	
32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec	

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno da se poslužujejo — **UNITED STATES** oziroma **CANADIAN POSTAL MONEY ORDER**.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES! Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo emeniti več zbirki, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
 Iz francoščine prestavil J. L.

(50)

Sam si v najem vzame in s pohištvom preskrbi malo stanovanje v Rue Sainte Genevieve. A to stanovanje mu je služilo skoro le v prenočišče; kajti že po štirinajstih dnevih poišče Goš zopet ljuče svoje marionete, ki so ležale v neki krčmi v Clemencyu.

In potekla so bila zopet tri leta. Goš je želel zopet videti svojega Leona; bit je vednega kolovratenja sit. Za stalno se nastane v Rue Sainte-Genevieve, kar je bilo v veliki veselje Leonovo, kajti tako je mogel imeti na strani zvestoudanega svojega prijatelja, ki ga je iz hvaležnosti nazival očeta.

Pri vsem tem pa je moral Goš še delati, ne da bi se dotaknil niti kapitala, niti obresti.

Pa razen z marionetami se ni znal baviti z ničemer. Vrhutega je imel od leta do leta več stroškov; več kot dvatisoč frankov je zdaj rabil, in pri tem je moral še zelo štediti. Kje pa najti obrt, ki bi toliko nesla?

Pride mu srečna misel. Zaprosi, da bi se mu dovolilo malo marionetno gledališče na elysejskih poljih.

V enem mesecu dobi dotično dovoljenje. Jerome Goš postane "oče Rigolo".

Leon zapusti kolegij z najboljšim spričevalom. Bil je zrel za vsenčilščje.

Odločiti se pa ni mogel za bodoči svoj stan. Že leto dni je Leon nosil veliko žalost v srcu. Smejal se ni več in zdelo se je, kakor bi ga obvladala trudnost, plahota in nemir.

Imel je temne svoje misli in skrito bolelost, katero je skrbno zakrival očetu Rigoloju. A razboriti mož je plašan opazoval, kako zelo se je bil izpremenil dragi mu rejence.

Ta Leonova bolelost in toga sta imeli svoj vzrok. Mladenec je bil namreč obnovil svoje spomine in v duhu je zopet gledal svojo mater, ležečo v temni mrzli zimski noči v snegu!

Taka prikazen ne izgine tako hitro. Povsod, kjer je bil, je videl ubogo mlado žensko—svojo mater; slišal je, kako veter žvižga, in občutil, kako mu mrzla one minole decembrove noči stresa telo!

Njegova mati je morala biti pač že davno mrtva. Pa imeti je moral vendar ime, rodbino! Predno bi kaj postal v življenju, je hotel izvedeti za to ime, za to rodbino.

Usoda je hotela, da je prišel v enak položaj kakor rajni njegov oče.

Prečnuši in prekokavši nekdanj vso noč, povpraša drugi dan Goša: "Rad bi potoval. Ali mi to dovoliš?"

"Potoval?" de stari mož. "Mene hočeš zapustiti? Kaj li ti pade v glavo?"

"A ne pustim te za zmerom. Tukaj pa ne morem obstati. Meni je tako, kakor da me kaj duši; tako ne morem živeti! — Moram nekoliko v svet!"

Goš si obriše solzo.

"Seveda!" reče tožno, predolgočasen sem ti. Res, vesel nisem tukaj; ne najdem dvotipov. Vsa moja šala je v košu pri mojih marionetah. Jaz, uboga para, morem le pri malih otrocih buditi smeh. . . Res šegav posel je to marionetanje! Pa morda se sramuješ, da sem marionetar?"

"O, stavi, da tega niti sam ne verjameš!" vsklikne mladi mož ter objame starčka. "Jaz naj bi se sramoval tebe! Sramoval naj bi se tebe in tvojega dela, ki si me z njim živel in vzgojil! Saj potemtakem ne bi bil le nevaležnež, nego tudi malovrednik!"

"In vendar me hočeš zapustiti?"

"To je res."

"In zakaj me hočeš ostaviti? Povej mi to!"

"Vidiš, to je moja ideja, ali če hočeš, neumnost!"

"In ali želiš daleč potovati?"

"Tega ne vem. A to veš ti; naznani mi le deželo, kjer si me našel."

Goš iznenaden zakriči ter stopi korak nazaj.

"Kdo ti je pravil o tem?" povpraša.

"Noben, sam sem se spomnil tega."

Starček se temu ni mogel dovolj načuditi. "Naposled pa reče: "Mislim, da storim prav, ako ti o tem ničesar ne pravim. O, sedaj mi je vse jasno! To je tedaj vzrok tvoji žalosti?" "Stari moj prijatelj, moj oče; ni li res, vi ste me našli na deželni cesti?"

"Da."

"In jaz nisem bil sam; kaj ne? Nekaj žena je v onesvesti nežala poleg mene v snegu."

"Kaj, tudi tega se spominjaš?"

"Žena je bila moja mati. Zastonj poizkušam, da bi se domislil, kakšnega obraza je pravzaprav bila. Pa vedno gledam jo pred sabo: trpelo, zmrla. . . Povej mi po pravici: je-li mrtva?"

"Mislim da!"

"Tedaj ne veš tega gotovo?"

"Leon, jaz nočem lagati; gotovo ne vem, ali je tvoja mati mrtva!"

Mladenec se oko veselo zaiskri.

"Predno se veseliš, poslušaj me!" povzame Goš. "Sam sem se že hotel o tem prepričati, ter sem potoval tri leta pozneje v Gray."

"Tedaj v tem mestu?"

(Nadaljevanje sledi.)

IZJAVA ELMER DAVISA

načelnika Office of War Information

V kolikor je Urad za vojna obvestila novinska organizacija se more javnost zanimati kako postopamo v tej organizaciji z novicami, ki se tičejo predsedniške kampanje.

Mi smo vojna agencija, z nastavitvami o b e h političnih strank ali pa, ki ne pripadajo nobeni, in obstojamo za dobrobit nacijskih interesov, ki ne bi nikdar služili strankarski misreprezentaciji novic. Naš domači oddelk nima nobene zveze z političnimi novicami; edini namen domače fronte je, da se ameriška publika pouči o stanju in napredku vojnega napora, vojnega upravljanja, delovanja, ter ciljev vlade.

Naš prekomorski odsek, ki dela isto za tuje narode, upravlja bolj splošne novice. Ta odsek nima namena, da obvešča ameriške državljanke preko morja najsiboj vojaške ali civilne; njih namen tam je obveščati tuje narode s takimi novicami, ki bodo služile našim namenom. Ti nameni so v sovražnih deželah spodbujanje morale sovražnega ljudstva in tako pospešiti disintegracijo vojnega napora sovražnika; cilji teh novic v deželah okupiranih po sovražniku obstojijo v tem, da vzdržujejo upanje osvobojenja in, da vzpodbujajo upor proti okupatorskim silam; v nevtralnih deželah je naš namen prepričati prebivalstvo o neobhodnosti naše zmage in pa pridobitev njihovega moralnega podpiranja za našo stvar; v zavestnih deželah je vsmerjena ta propaganda proti razdiralni propagandi med Združenimi narodi, za pridobitev zaupanja in gojenje boljše razumevanja Združenih držav — več ko bodo tudi narodi vedeli o nas, boljše mnenje bodo o nas imeli, in več uspeha bomo imeli na mirovni konferenci.

Taki morajo biti nameni ameriške vojne informacijske agencije, ne glede kakšna administracija ima oblast; vsemo kdo bo izvoljen za predsednika, ti nameni bodo ostali isti. Mi smo nadaljevali in bomo nadaljevali delo po smernicah predloženih maja, 1943 z mojim popolnim odobravanjem. To deklaracijo, ki ni bila kolikor jaz vem nikoli objavljena, je sestavil Robert E. Sherwood, direktor prekomorskega odseka, in se glasi:

"Mi bi morali oznanjati in dramatizirati dejstvo, da se kampanja in svobodne volitve vršijo kot vzgled ameriške demokracije, v sredi vojne. Mi moramo ustvariti najboljše vtis obeh kandidatov, z absolutno nepristranostjo, kajti, če ne eden bo pa drugi postal predsednik Združenih držav, in tedaj bo naša dolžnost, da bomo prepričali svet o njegovi dobri veri, državnosti, njegovi modri prevladnosti v upravljanju mnogostevilnih problemov v vojni in po vojni."

V soglasju s to politiko vodimo mi naš oddelk za inozemske novice. Novice so kar najbolj mogoče točne in resnične, ne, a njihova vsebina se ravna po interesu tujega poslušalstva, večina od katerih vedo le malo podrobnosti ameriške politike. V splošnem je vse kar hočejo vedeti o približajočih se volitvah tole: Ali bo tisti, ki bo izvoljen, pripravljen voditi vojno do zmage, in ali bo izvoljenec v njegova stranka pripravljen sodelovati z drugimi narodi v skupnem naporu za vzdrževanje miru?

Urad za vojna obvestila more zagotoviti svet o obojem. Vsak imenovanec je pripravljen nadaljevati vojno do popolnega poraza vseh naših sovražnikov, in prevladujoča večina kongresa za Conally in Fulbright resolucije, "Mackinac" deklaracija republikanskih voditeljev, in izjave o administrativni politiki nam omogočijo, da govorimo z zaupanjem o drugi točki.

Razen tega ne vzbudi veliko interesa preko morja, kar je ameriški javnosti velikega pomena. To drži posebno kar se tiče domačih vprašanj. Čeprav se samo-upravni narodi britanskega imperija in nevtralne demokracije kot Švedska in Švica zelo zanimajo za ameriško demokracijo, posebno v takih problemih, ki so slični njihovim. V takih slučajih je naročeno našemu oboju, da naj poročajo o dogodkih objektivno, brez strankarstva ali komentiranja, drugače povemo le malo o domačih problemih tujcemskim poslušalcem. Mi želimo vzdrževati splošno balanco med republikanskimi in demokratičnimi principi, tako, da dobi svet vpogled v obe strani. Mi napravimo kar največjo zbirko citatov političnih osebnosti od vseh strank, potem pa mi uporabimo tisto kar služi narodnemu interesu v inozemstvu, to se pravi namenom vojne agencije, ki je za dobrobit naroda.

Politika, ki smo jo zgoraj označili, smo v zadnjih mesecih poslali oboju našega prekomorskega odseka. Popolna vsebina teh direktiv se bo nahajala v reportu naših sestankov pred "House of Representative Appropriation Committee", ki bo kmalu objavljen.

Komunistični list je prvi izšel po zavzetju v Rimu

Prvi list, ki je po osvobojenju izšel v Rimu, je bil komunistični Voce Operaia (Delavski glas), ki pa se sam imenuje "glasilo katoliškega komunističnega gibanja."

Izšel je samo na enem listu in je bil ves posvečen pozdravu "osvobodilne vojske". To ni bil samo slučaj, da je v Rimu prvi izšel komunistični list, kajti komunisti so vedno podtalno delovali in so bili bolj organizirani kot druge stranke. Za njim so pričeli prihajati še drugi listi.

Nemški napad pri Jasiju je bil odbit, — poročajo Rusi

Sveže nemške infanterijske in tančne čete so včeraj zopet napadle pri Jasiju, toda Rusi so vpad odbili. V teh bojih so Nemci izgubili 41 tankov in 33 aeroplanov. Ruski letalci pa so bombardirali Kišinev.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomaknemu Odboru 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri iskanju na državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih točk in pogodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zednjenih držav in Poedine države

Cena knjižice je samo 50 centov.

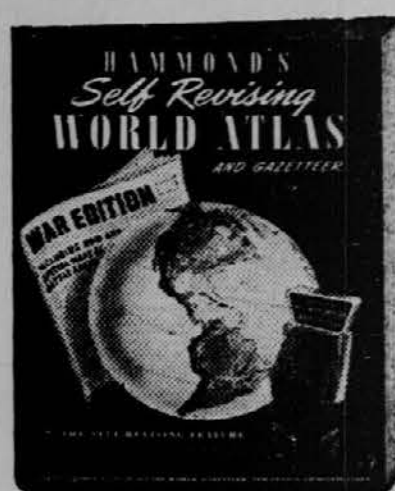
In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York 11, N. Y.

NOVA IZDAJA "HAMMOND'S SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Obravnava proti ameriškim naci-fašistom

Znana in dolgotrajna obravnava proti ameriškim naci-fašistom, ki se vrši pri zvezinem sodišču v Washingtonu. Še vedno ni končana, kajti dan za dnem prihajajo novi dokazi, kako so nacijski agentje, med njimi znani Viereck, delovali med našimi državljani v prid Hitlerjeve Nemčije. Državno

pravdnistvo je predložilo sodišču neštete fotostatične posnetke dopisovanja teh agentov. Nekatera izmed teh pism so bila pisana že leta 1933. Pisal jih je Hans Spanknebel, ki je bil tedaj predsednik organizacije "Prijetjeve Nove Nemčije", katero so kasneje spremenili v zloglasni "Bund".

Jugoslovanski pomožni odbor

V petek, 2. junija je United Yugoslav Relief Fund za svoje prijatelje priredil sešestanek, na katerem je bilo poročano o delovanju tega odbora.

Miss Flavel Barnes, ki je ena najmarljivejših prostovoljnih delavk odbora, je navedla različne pošiljke, ki so bile poslane jugoslovanskim vojnim ujetnikom in civilnemu prebivalstvu Jugoslavije. Povedala je, da odbor zbira ponošeno obleko, ki ne bo poslana samo po vojni v Jugoslavijo, temveč bo poslana jugoslovanskim vojnim beguncem v Egipt, kadar bo kakla ladja na razpolago. Miss Barnes je povedala, da prihaja ponošena obleka v skladišče iz vseh krajev Združenih držav.

Navzoče goste so zabavali najboljši jugoslovanski umetniki, kot Miss Kepic, Miss Olga Turkovich-Christie, Miss Olga Zlatar, ki jo je spremljal na kitaro Mirko Markovich, ki je obenem radijski in gramofonski umetnik ter Manhattan Trio treh slovenskih mladih igralcev na harmoniko.

Kot gostiteljice so bile: Mme. Alma Clayburgh, Mrs. John W. Fronthingham, Mme. Slavko Gronich, Mrs. Francis M. v. Ardyn in Miss Gwendolen Hale. Mary Vidosich, tajnica.

Poslanik Zed. držav dospel v Moskvo

Dne 1. t. m., se je vrnil naš poslanik, Eric Johnston, ki se je službeno mudil nekaj tednov v Washingtonu, v Moskvo. Z njim zajedno dospel je v Moskvo tudi W. Avesell Harri-man, predsednik trgovinske komore Zed. držav.

V Moskvi je pri sprejemu obeh zastopnikov naše republike pričakovala na letališču velika delegacija sovjetskih uradnikov ruskega urada za trgovino z inozemstvom.

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.

Naročite pri: SLOVENIC PUBL. CO. 216 West 18th Street New York 11, N. Y.

ZENITNA PONUDBA

Znanja želim v svrhu ženitve s slovenskim ali hrvaškim dekletom v starosti okrog 40 let. Katera resno misli naj piše na: Charles Kraljić, R. 1, Box 108, Rocky Ford, Georgia. (G-6, 7)

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — \$1.50

Emil Adamić—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 50

Franc Venturini—SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 60

Ferdo Juvanc—12 MLADIH LET. moški zbori 60

Peter Jeršek—OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV: Barčica; Oj, moj šecel je šecel; Kam mi, fantje, drev v vas pol-demo 50

OSKAR DEV: „Srečno, ljuba moja; Ko ptičica na tuje gre; Soči; Moj očka 'ma konjčka dva; Iubiv sem pl semce; Slovo; Je vplivala luč . . . 50

EMIL ADAMIĆ: Modra devojka (belokranjska) . . . 50 Vso noč pri potoci 50 Jurjeva 50 Hodi Mica domo; Kaj drugega bočem; Zdravica 50

VASILIJ MIRK in A. GROMING: Vrtič; Po gradini 50 FERDO JUVANC: Zjutraj 50 Slovanska 50

PETER JEREŠ: Pella roža; VASI-LIJ MIRK: Podoknica 50

ZORKO PRELOVEO: Le enkrat še 50 Slava delu 50

HE. VOLARIČ: Kolmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkani ples 50

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerimomo znižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Holmar) . . . 50 Brivca, himno (Vodopivec) 50 Slovenski akordi, 22 melodij in 50

moških zborov (Karl Adamić) . . . 50 Trnje mehani zbori (Glasbena Matice) 50

V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester. (Sattner) 50

Gladiol, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamić) 50

Jvo pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo 50

Naši himni, dvoglasno 50

črskali odmevi, (Laharar), 41. zvezek, moški zbori 50

ZA TAMBURICE: NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar-ko Bajuk 70

Slovenske narodne pesmi za tamburki zbor (Bajuk) 70

Gom del na planinci, (Bajuk), podpuri 50

ZA CITRE: "odkuk za citre, — v zvezki — (Kozeljaki) 50

ZA KLAVIR: turi pridejo. — Koranica — . . . 50

KNJIGARNA Slovenic Publishing Co. 216 West 18th St., New York